

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра психології

ЗАТВЕРДЖЕНО

Факультет гуманітарно-педагогічний

“19” червня 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЇ**

Галузь знань G Інженерія, виробництво та будівництво

Спеціальність G13 «Харчові технології»

Освітня програма «Харчові технології»

Факультет харчових технологій та управління якістю продукції АПК

Розробники: Міляєва В.Р. доктор психологічних наук, професор, професор кафедри психології

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна орієнтована на формування у студентів бакалаврату спеціальності «Харчові технології» знань про базові аспекти психічної діяльності людини, особливості функціонування когнітивних процесів та особистісних властивостей, комунікації та антикризової поведінки. Вивчаються механізми управління конфліктами та стресами, а також психологічні характеристики ефективної діяльності в змодельованих умовах майбутньої професійної діяльності. Курс спрямований на розвиток навичок психологічного аналізу власної поведінки та поведінки інших людей; удосконалення особистісних якостей, важливих для майбутніх фахівців

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	бакалавр	
Спеціальність	G13 Харчові технології	
Освітня програма	Харчові технології	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова (цикл загальної підготовки)	
Загальна кількість годин	90	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість змістових модулів	3	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної форми освіти		
	Денна форма здобуття вищої освіти	
	денна	
Курс (рік підготовки)	1	
Семестр	3	
Лекційні заняття	15 год.	
Практичні, семінарські заняття	15 год.	
Лабораторні заняття	-	
Самостійна робота	60 год.	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	4	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета: Метою викладання навчальної дисципліни «Основи психології» є формування у студентів знань щодо механізмів психологічних виявів особистості та соціальної групи; компетенцій щодо усвідомлення особливостей власних особистісних психічних пізнавальних процесів, поведінкових реакцій, характерологічних акцентуацій.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК)

- здатність розв'язувати спеціалізовані задачі різного рівня складності у процесі навчання, із застосуванням базових теоретичних знань, розвинутої системи логічного мислення, комплексу теорій та методів фундаментальних і прикладних наук;

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 5. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 6. Здатністю оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 7. Здатність працювати в команді.

ЗК 9. Навички здійснення безпечної діяльності.

СК11. Здатність розробляти та впроваджувати ефективні методи організації праці, нести відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб.

СК13. Здатність підвищувати ефективність виробництва, впроваджувати сучасні системи менеджменту.

ПРН1. Знати і розуміти основні концепції, теоретичні та практичні проблеми в різних галузях.

ПРНЗ. Уміти застосовувати інформаційні та комунікаційні технології для інформаційного забезпечення професійної діяльності та проведення досліджень.

ПРН4. Проводити пошук та обробку науково-технічної інформації з різних джерел та застосовувати її для вирішення завдань.

ПРН20. Вміти укладати ділову документацію державною мовою.

ПРН21. Вміти доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу з метою донесення ідей, проблем, рішень і власного досвіду у сфері харчових технологій.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							заочна форма					
	тижні	уся го	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	п	ла б	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Модуль 1. Пізнавальні процеси та емоційна сфера особистості													
Тема 1. Психологія як наука. Психіка й організм	1		2	2									
Тема 2. Психічні пізнавальні процеси. Чуттєві форми сприйняття дійсності	2		2	2									
Тема 3. Психічні пізнавальні процеси. Раціональні форми сприйняття дійсності	3		2	2									
Тема 4. Емоційно-вольова сфера особистості	4		2	2									
Разом за модулем 1	4		8	8									
Модуль 2. Індивідуально-психологічні особливості особистості													
Тема 5. Психологія особистості. Спрямованість. Мотиви. Самооцінка	5		2	2									
Тема 6. Психологія особистості. Темперамент. Характер. Задатки. Здібності	6		2	2									
Разом за модулем 2	2		4	4									
Модуль 3. Особистість у професійній діяльності													
Тема 7. Спілкування у процесі діяльності	7		2	2									
Разом за модулем 3	1		2	2									

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Психологія як наука. Психіка й організм	2
2	Психічні пізнавальні процеси. Чуттєві форми сприйняття дійсності.	2
3	Психічні пізнавальні процеси. Раціональні форми сприйняття дійсності	2
4	Емоційно-вольова сфера особистості	2
5	Психологія особистості. Спрямованість. Мотиви. Самооцінка	2
6	Психологія особистості. Темперамент. Характер. Задатки. Здібності	2
7	Спілкування у процесі діяльності. Психологія конфлікту	2
	ВСЬОГО	15

4. Теми лабораторних (практичних, семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Психіка і організм. Розвиток психіки в онтогенезі.	2
2	Закономірності та взаємовплив відчуттів і сприйняття. Особливості уваги у людини.	2
3	Форми мислення та розумові операції. Особливості роботи пам'яті. Види уяви.	2
4	Мовлення людини як психічний процес і соціальне явище	2
5	Деструктивні емоційні прояви. Стрес як наслідок соціальної комунікації. Способи боротьби зі стресом.	2
6	Способи регуляції темпераменту у характері людини. Методи психологічного захисту особистості. Психологічний портрет особистості.	2
7	Акцентуації характеру. Ціннісні орієнтації особистості	2
	ВСЬОГО	15

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Психологія як галузь знань. Психологія особистості та фахівця.	30
2	Ментальне здоров'я та психологія кризи. Психологія ділового спілкування.	30

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне та письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист практичних робіт.

7. Методи навчання:

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод проєктного навчання;
- метод навчання через дослідження;

- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурму.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1 . Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1.ПСИХОЛОГІЯ ЯК ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ		
Практична робота 1. Основні психологічні наукові течії	визначати та аналізувати основні поняття, принципи й закономірності психологічної науки	10
Практична робота 2. Психіка і організм. Розвиток психіки в онтогенезі	характеризувати основні етапи становлення психологічної науки в Україні, проаналізувати внесок видатних українських діячів у розвиток психології та критично осмислювати історичний контекст формування наукових ідей щодо розвитку психіки в онтогенезі.	10
Практична робота 3. Закономірності та взаємовплив відчуттів і сприйняття	аналізувати психологічні характеристики відчуттів та сприйняття; оцінювати вплив середовища на поведінку індивіда та її ефективність а також застосовувати отримані знання для покращення розуміння самого себе.	10
Практична робота 4. Особливості уявлення та уваги людини. Види уяви.	визначати психологічні чинники розвитку уваги та уявлення людини; формування ефективного вектора уваги, аналізувати види уяви та їхній вплив на спроможності особистості до навчання.	10
Практична робота 5. Форми мислення та розумові операції. Особливості роботи пам'яті.	розрізняти форми мислення в діяльності, аналізувати розумові операції, оцінювати їхній вплив на ефективність процесів запам'ятовування людини.	10
Самостійна робота 1.	пояснювати зміст і завдання психології, характеризувати особливості уваги, уяви як психологічних процесів а також аналізувати психологічні властивості висловлення та пам'яті .	20
Модульна контрольна робота 1.	демонструвати засвоєння теоретичних знань про предмет, завдання та методи психології, виявити розуміння особливостей функціонування психічних процесів, а також показати здатність аналізувати різні психологічні підходи.	30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. ПСИХІЧНЕ ЗДОРОВ'Я ТА УПРАВЛІННЯ КОНФЛІКТАМИ. ПСИХОЛОГІЯ ДІЛОВОГО СПІЛКУВАННЯ		
Практична робота 1. Сучасні теорії мотивації праці	порівнювати основні теорії мотивації, аналізувати їх застосування в управлінській діяльності та розробляти рекомендації щодо підвищення мотивації працівників у різних організаційних умовах	10
Практична робота 2. Психічне здоров'я	визначати основні поняття психічного здоров'я, аналізувати фактори, що впливають на його збереження та порушення, а також застосовувати методи психологічної підтримки для підтримання психічного благополуччя в управлінській діяльності	10

Практична робота 3. Психологія управління конфліктами	ідентифікувати типи конфліктів, аналізувати їх причини та наслідки, а також застосовувати ефективні психологічні стратегії для їх розв'язання та попередження в управлінських процесах	10
Практична робота 4. Психологія ділового спілкування	аналізувати особливості вербальної та невербальної комунікації в професійному середовищі, розпізнавати комунікативні бар'єри та застосовувати ефективні методи налагодження взаєморозуміння в управлінських командах	10
Практична робота 5. Тактичні прийоми на переговорах. Типи співрозмовників	ідентифікувати різні типи співрозмовників, застосовувати ефективні тактичні прийоми під час переговорів та адаптувати стратегії комунікації для досягнення взаємовигідних домовленостей	10
Самостійна робота 2.	аналізувати вплив психічного здоров'я на ефективність управління конфліктами, розуміти основи психології ділового спілкування та застосовувати відповідні методи для покращення комунікації в професійному середовищі	20
Модульна контрольна робота 2.	демонструвати знання основ психічного здоров'я, уміння аналізувати механізми виникнення та розв'язання конфліктів, а також застосовувати теоретичні й практичні навички ефективної ділової комунікації в управлінській діяльності	30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$	
Екзамен	30	
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	
Курсовий проєкт/робота (за наявності)		100

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної добросовісності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення:

- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Бондарчук О. І., Туриніна О. Л. Загальна психологія. — К.: Логос, 2014. — 140 с.
2. Загальна психологія: Навч. посібник / О.Скрипченко, Л.Долинська, З. Огороднійчук та інш. - К.: "А.П.Н.", 1999. - 436 с.
3. Загальна психологія: Підруч. для студентів вищ. навч. закладів. / С.Д.Максименко, В.О.Зайчук, В.В.Клименко, В.О.Соловієнко. За загальною редакцією акад.. С.Д.Максименка - К.: Форум, 2000. - 543 с.
4. Загальна психологія: Хрестоматія: Навч. посібник / О.В. Скрипченко, Л.В. Волинська, З.В. Огороднійчук та ін. - К.: Каравела, 2007. - 640 с.
6. М'ясоїд П.А. Загальна психологія. - К.: Вища школа, 2011. - 487 с
7. Максименко С. Д. Загальна психологія. — Вінниця: Нова книга, 2004. — 701 с.
8. Психологія: Підручник / Ю.Л.Трофімов, В.В.Рибалка, П.А.Гончарук та ін.; за ред. Ю.Л.Трофімова. - 3-тє вид., стереотип. - К.: Либідь, 2001. - 560с.
9. Сергєєнкова О.П., Столярчук О.А., Коханова О.П., Пасєка О.В. Загальна психологія. Навч. посіб. - Київ «Центр учбової літератури», 2022 р. - 296 стор.

Додаткова

1. Скрипченко О. В. та ін. Загальна психологія. Підручник, Київ, 2017. — <https://westudents.com.ua/knigi/505-zagalna-psihologiya-skripchenko-ov-.html>
2. Сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. — <http://nbuv.gov.ua/>
3. Сайт Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського. — <http://www.dnpb.gov.ua/>
4. Сайт Харківської державної наукової бібліотеки імені В.Г. Короленка. — <http://korolenko.kharkov.com/>